

PORADNIA PSYCHOLOGICZNO – PEDAGOGICZNA

w WĘGRÓWIE

07-100 Węgrów, ul. Piłsudskiego 23, NIP 824-13-02-333

tel./fax: (0-25) 792-47-00, (0-25) 792-02-35

www.poradnia.wegrow.pl e-mail: ppp_wegrow@wp.pl

RAPORT

**Diagnoza preferencji zawodowych i edukacyjnych
uczniów klas VIII szkół podstawowych z terenu powiatu węgrowskiego
oraz zapotrzebowania pracodawców
na dane specjalności zawodowe na lokalnym rynku pracy**

Opracowanie :

mgr Dorota Mućk - psycholog, doradzca zawodowy

mgr Agata Krupa-Berbeć - psycholog, doradzca zawodowy

Węgrów, marzec 2021

I. Zakres i cel badania

Świadomy i racjonalny wybór ścieżki edukacyjnej jest podstawowym warunkiem realizacji celów zawodowych. Prawidłowy wybór szkoły może znacząco wpłynąć na decyzje uczniów o dalszym kształceniu oraz na odpowiednie przygotowanie do funkcjonowania w zmieniającym się systematycznie, konkurencyjnym rynku pracy.

Doradcy zawodowi Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej w Węgrowie okresie od 1 grudnia 2020 do 1 stycznia 2021 roku przeprowadzili przy pomocy ankiet badania dotyczące preferencji zawodowych i edukacyjnych młodzieży klas VIII z terenu powiatu węgrowskiego. Ankietowani byli również pracodawcy z terenu powiatu węgrowskiego, w celu określenia potrzeb dotyczących wykształcenia zatrudnianych przez nich pracowników.

Celem badań było uzyskanie informacji, które posłużą do stworzenia takiej oferty edukacyjnej (takich kierunków dalszego kształcenia) w szkołach ponadpodstawowych na terenie naszego powiatu, która będzie dostosowana do oczekiwań uczniów oraz zapotrzebowania pracodawców na dane specjalności zawodowe na lokalnym rynku pracy.

Narzędzie badawcze w postaci ankiety on-line składało się z 9 pytań dotyczących problematyki edukacyjno-zawodowej oraz 3 pytań zawartych w metryczce. Podjęto w nim próbę identyfikacji czynników, które mogą determinować wybory dokonywane przez uczniów. Ponadto, badanie miało na celu określenie stopnia samodzielności uczniów przy wyborze szkoły oraz rozpoznanie planów i uwarunkowań kontynuowania edukacji na wyższym poziomie.

Przeprowadzono ankietę wśród 371 uczniów z klas VIII szkół podstawowych. Udział w badaniu wzięło 30 szkół z terenu powiatu węgrowskiego.

Efektom analizy wyników uzyskanych w ankietach jest opracowanie wniosków i rekomendacji dla szkół ponadpodstawowych z terenu powiatu węgrowskiego.

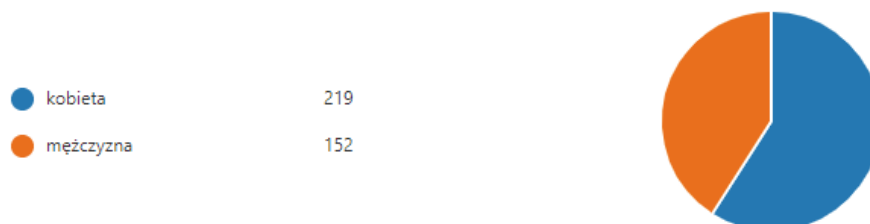
Sformułowane rekomendacje mogą przyczynić się do utworzenia nowych, atrakcyjnych dla uczniów kierunków kształcenia na terenie naszego powiatu.

Wyniki ankiet przedstawiono w tabelach oraz na wykresach, uwzględniając procentowe rozkłady danych.

II. Analiza wyników badania uczniów.

1. Płeć badanych uczniów.

W badanej grupie uczniów większość stanowią kobiety 59%, udział mężczyzn w danej grupie respondentów wyniósł 41%.

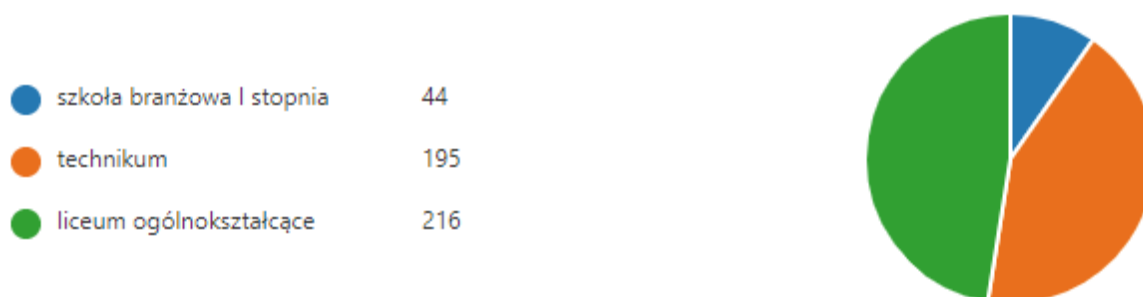
Wykres 1. Płeć badanych uczniów

2. Miejsce zamieszkania badanych uczniów.

W badanej populacji większość uczniów jest mieszkańcami terenów wiejskich (256 uczniów tj. 69 %), natomiast pozostali (115 uczniów tj. 31 %) to mieszkańcy miast (Łochów i Węgrów).

3. Typy szkół ponadpodstawowych brane pod uwagę przez uczniów po ukończeniu szkoły podstawowej.

Dla blisko 47% uczniów głównym wyborem szkoły ponadpodstawowej są licea ogólnokształcące. Niewiele mniej, bo 43% uczniów deklaroowało wybór techników. Natomiast pozostali uczniowie, tj. 10% ankietowanych uznało szkołę branżową I stopnia jako preferowany kierunek kształcenia.

Wykres 2. Typy szkół ponadpodstawowych brane pod uwagę przez uczniów po ukończeniu szkoły podstawowej

4. Planowane kierunki kształcenia w technikum i szkole branżowej po ukończeniu szkoły podstawowej przez uczniów.

Uczniowie, którzy deklarowali wybór technikum lub szkoły branżowej (248 badanych z 371 osób) najczęściej wskazywali na następujące kierunki kształcenia:

- technikum informatyczne/ technikum teleinformatyczne,
- technikum hotelarstwa
- technikum gastronomiczne
- technikum ekonomiczne
- technikum mechaniczne
- technikum elektryczne

W szkole branżowej najczęściej wskazywanym zawodem był fryzjer i kosmetyczka.

Odpowiedzi dotyczące innych kierunków, takich jak: technik fotograf, technik elektryk, technik logistyk, technik hotelarstwa, technik handlowiec, technik weterynarii, technik agrobiznesu, technik rolnik, technik budownictwa, technik usług geodezyjnych oraz w zawodach sprzedawca, cukiernik, hydraulik i piekarz były rzadkie.

Niektórzy uczniowie zamiast wskazywać kierunki występujące w technikumach i szkołach branżowych udzielali odpowiedzi odnoszących się do kształcenia na poziomie liceum, co świadczy o braku znajomości struktury szkolnictwa ponadpodstawowego funkcjonującego w polskim systemie edukacji.

5. Czynniki wpływające na decyzję dotyczącą wyboru szkoły ponadpodstawowej przez uczniów.

W opinii uczniów wybór szkoły był uwarunkowany przede wszystkim przez: zainteresowania, zdolności i umiejętności (74% badanych).

W dalszej kolejności uczniowie wskazywali na przyszłe zarobki (60% badanych).

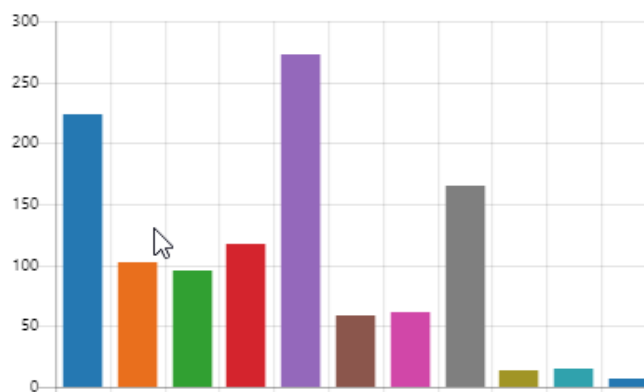
Istotnym dla wielu czynnikiem jest również dobra lokalizacja szkoły (44% badanych) oraz możliwości zatrudnienia po ukończeniu szkoły (32% badanych).

Średnio co trzeci uczeń jako czynnik decydujący wskazywał zawody poszukiwane na rynku pracy (26% badanych).

Natomiast takie czynniki, jak: renoma szkoły (zdawalność matur i egzaminów zawodowych, procent uczniów dostających się na studia wyższe), opinia innych uczniów o szkole były mniej istotnymi przy wyborze szkoły.

Najrzadziej ankietowani uczniowie jako czynnik warunkujący wybór szkoły wskazywali na możliwość zakwaterowania w pobliskiej bursie oraz tradycje rodzinne.

przyszłe zarobki	223
atrakcyjne kierunki kształcenia	102
zawody poszukiwane na rynku...	95
możliwości zatrudnienia po uk...	117
twoje zainteresowania, zdolno...	273
opinia innych uczniów o szkole	59
renoma szkoły (zdawalność m...	62
dobra lokalizacja szkoły	165
tradycje rodzinne	13
możliwość zakwaterowania w ...	15
Inne	7

Wykres 3. Czynniki wpływające na decyzję dotyczącą wyboru szkoły ponadpodstawowej przez uczniów

6. Sposób podjęcia decyzji o wyborze szkoły ponadpodstawowej przez uczniów.

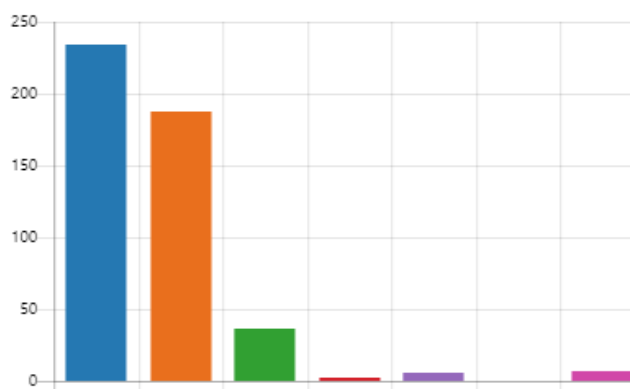
Decyzję o wyborze szkoły większość uczniów planuje dokonać samodzielnie – tak deklarowało 63 %.

Wpływ rodziców jest również znaczący - wspólnie z nimi decyzję podejmie średnio co drugi uczeń (49%).

Natomiast skorzystanie ze wsparcia rówieśników w zakresie wyboru szkoły deklarowało 10% uczniów.

Minimalna ilość uczniów wskazała jako inne sposoby podjęcia decyzji edukacyjno – zawodowe wsparcie nauczyciela czy doradcy zawodowego w szkole lub poradni.

samodzielnie	234
wspólnie z rodzicem	187
wspólnie z koleżanką/kolegą	36
wspólnie z nauczycielem	2
wspólnie z doradcą zawodowy...	6
wspólnie z doradcą zawodowy...	0
Inne	7

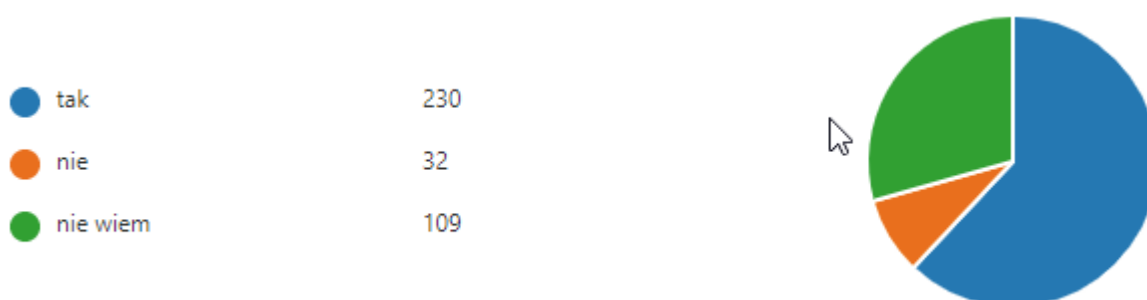
Wykres 4. Sposób podjęcia decyzji o wyborze szkoły ponadpodstawowej

7. Chęć kontynuowania nauki po ukończeniu szkoły ponadpodstawowej

Chęć kontynuacji nauki po ukończeniu szkoły ponadpodstawowej wyraża ponad połowa uczniów – takie plany na przyszłość ma 62 % ogółu badanych.

Niecała jedna trzecia uczniów (29 %) nie wie, czy podejmie decyzję o dalszej edukacji po ukończeniu szkoły ponadpodstawowej.

Natomiast niewielka część uczniów (9 %) deklaruje, że nie zamierza kontynuować edukacji po ukończeniu szkoły ponadpodstawowej.

Wykres 5. Chęć kontynuowania nauki po ukończeniu szkoły ponadpodstawowej

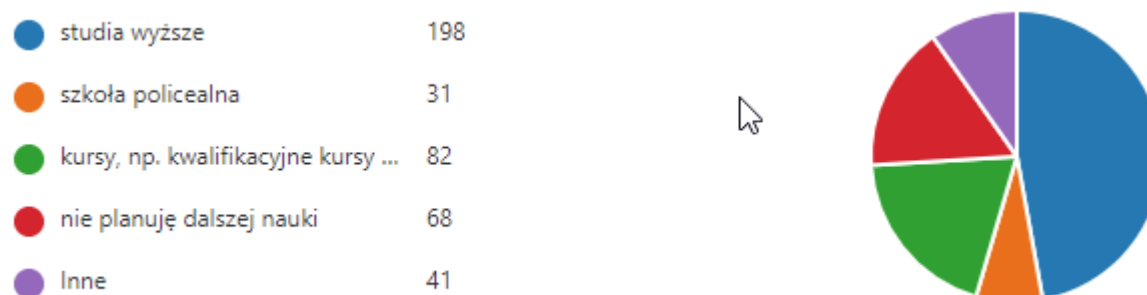
8. Preferowany przez uczniów typ szkoły ponadpodstawowej.

W grupie uczniów planujących podjąć dalszą edukację po szkole ponadpodstawowej zdecydowana większość zamierza podjąć studia wyższe 198 osób na 230, tj. 86% (53% wszystkich ankietowanych uczniów).

Prawie co piąty uczeń (22%) zamierza podjąć kształcenie w ramach kursów.

Prawie co szósty uczeń wśród ankietowanych (18%) deklarował, że nie planuje dalszej nauki po szkole ponadpodstawowej.

Sporadycznie (8% ankietowanych) wskazywano na szkoły policealne.

Wykres 6. Preferowany typ szkoły ponadpodstawowej

9. Preferowany przez uczniów kierunek studiów/szkoły policealnej/kursów zawodowych po ukończeniu szkoły ponadpodstawowej.

Uczniowie pytani o ewentualny kierunek przyszłego kształcenia w szkole ponadpodstawowej najczęściej wskazywali na: informatykę, medycynę oraz kosmetologię. Jednak jedna trzecia badanych uczniów nie była w stanie wskazać kierunku dalszego kształcenia po szkole ponadpodstawowej.

10. Nowe kierunki kształcenia, które chcieliby uczniowie, aby powstały na terenie powiatu węgrowskiego.

Uczniowie pytani o kierunki kształcenia w szkole ponadpodstawowej, które chcieliby, aby powstały na terenie powiatu węgrowskiego najczęściej wskazywali na:

- technika usług kosmetycznych, w tym wizaż
- technika usług weterynaryjnych
- technika fotografii i multimediiów
- klasy, szkoły sportowe
- klasy o profilach artystycznych- plastyczne, muzyczne, aktorskie, taneczne
- technika hotelarstwa
- technika żywienia i usług gastronomicznych ze specjalnością dietetyka
- klasy o profilu psychologiczno- pedagogicznym
- klasy mundurowe (policyjna, strażacka)

Należy zwrócić uwagę na fakt, że 35% ankietowanych uczniów (131 odpowiedzi na 370) udzieliło odpowiedzi “nie wiem”, a 2% ankietowanych (9 uczniów na 370 ankietowanych) nie widzi potrzeby powstania nowych kierunków kształcenia na poziomie szkoły ponadpodstawowej.

Odpowiedzi części uczniów wyraźnie ukazują ich brak znajomości struktury szkolnictwa, ponieważ wśród wskazanych kierunków kształcenia często znajdują się te, które nie występują w polskim systemie edukacji (technikum językowe, dziennikarstwo, europeistyka, kierunek grafik i architekt). Wymienione powyżej kierunki, są możliwe do realizacji nie na poziomie kształcenia po szkole podstawowej, lecz dopiero po ukończeniu szkoły ponadpodstawowej, w ramach szkół policealnych lub studiów.

III. Analiza wyników badania pracodawców

Wysłano ankietę w formie online do 30 pracodawców z terenu powiatu węgrowskiego, uzyskano odpowiedzi od 2 pracodawców. Wyniki badań przedstawiają się następująco:

1. Ankietowane firmy zatrudniają pracowników zarówno biurowych, jaki i fizycznych.
2. Wśród pracowników biurowych występują następujące specjalności: technolog procesu produkcyjnego, specjalista ds. sprzedaży i marketingu, kierownik projektu, fakturzystka, informatyk, księgowy, kadrowy, specjalista ds. BHP i PPOŻ, specjalista ds. logistyki, specjalista ds. zakupów, specjalista ds. sprzedaży, inżynier produkcji.
3. W przypadku zawodów fizycznych występują zawody takie, jak: operator maszyn sterowanych numerycznie, spawacz, szlifierz, monter maszyn i urządzeń, stolarz meblowy, magazynier- operator wózka widłowego, automatyk, elektromechanik, kontroler jakości, mechanik, pakowacz akcesoriów, portier – dozorca.
4. Pracodawcy w ankiecie wskazali, które zawody są deficytowe w ich firmach. Szczególnie brakuje pracowników, którzy znają rysunek techniczny maszynowy (dotyczy pracowników fizycznych). Ponadto jeden z ankietowanych pracodawców wykazał brak pracowników o specjalnościach: stolarz meblowy, mechanik, operator wózka widłowego, automatyk.
5. Pracodawcy wskazują również na problem braku znajomości języków obcych (niemiecki, angielski) u pracowników biurowych.
6. Obydwie ankietowane firmy wskazały, że w najbliższym czasie ich główną perspektywą rozwoju jest zatrudnienie nowych pracowników biurowych i fizycznych. Nie przewidują natomiast zmiany profilu firmy.

IV. Podsumowanie

Uczniowie objęci ankietą to w większości dziewczęta (59 %). Ankietowani uczniowie są w większości mieszkańcami terenów wiejskich (69 %).

Tylko 10% ankietowanych zamierza się dalej kształcić w szkole branżowej I stopnia.

47% uczniów zamierza kształcić się w liceum, niewiele mniej, bo 43% uczniów deklaruje wybór techników.

Uczniowie, którzy deklarowali wybór technikum lub szkoły branżowej najczęściej wskazywali na takie kierunki kształcenia, jak:

- technikum informatyczne/ technikum teleinformatyczne,
- technikum hotelarstwa, gastronomiczny,

- technikum ekonomiczne,
- technikum mechaniczne,
- technikum elektryczne.

W szkole branżowej najczęściej wskazywanym zawodem był fryzjer i kosmetyczka.

Wybierając szkołę ponadpodstawową uczniowie najczęściej biorą pod uwagę zainteresowania, zdolności i umiejętności (74% badanych) i przyszłe zarobki (60% badanych). Istotnym dla wielu czynnikiem jest również dobra lokalizacja szkoły (44% badanych) oraz możliwości zatrudnienia po ukończeniu szkoły (32% badanych). Kierowanie się przez większość uczniów swoimi zainteresowaniami, zdolnościami i umiejętnościami w wyborze dalszej szkoły i zawodu świadczy o trafnym, odpowiednim podejściu do kwestii wyboru drogi kształcenia.

Decyzję o wyborze szkoły ponadpodstawowej uczniowie podejmowali przede wszystkim samodzielnie (63%) oraz wraz z rodzicami (49%). Zdecydowanie rzadziej kierowali się opinią rówieśników (10%). Widoczny jest duży wpływ rodziców w planowaniu kariery edukacyjno – zawodowej ich dzieci.

Większość uczniów (62%) deklaruje, że po ukończeniu szkoły ponadpodstawowej będzie kontynuowało naukę na kolejnym szczeblu edukacji. Tylko niewielka część uczniów (9%) deklaruje, że nie zamierza kontynuować edukacji po ukończeniu szkoły ponadpodstawowej. Pozostali (29%) pozostają niezdecydowani.

Uczniowie planujący dalszą edukację po szkole ponadpodstawowej, w większości zamierzają podjąć studia wyższe (86%). 22% wszystkich badanych uczniów zamierza podjąć kształcenie w ramach kursów, a 8% w szkołach policealnych. 18% uczniów nie planuje dalszej nauki po szkole ponadpodstawowej.

Uczniowie pytani o kierunek przyszłego kształcenia w szkole ponadpodstawowej najczęściej wskazywali na: informatykę, medycynę oraz kosmetologię. Jednak jedna trzecia badanych uczniów nie była w stanie wskazać kierunku dalszego kształcenia po szkole ponadpodstawowej.

Z ankiety wynika, że wśród uczniów powiatu węgrowskiego jest zapotrzebowanie na następujące kierunki kształcenia:

- technika usług kosmetycznych, w tym wizaż
- technika usług weterynaryjnych
- technika fotografii i multimediiów
- klasy, szkoły sportowe

- klasy o profilach artystycznych- plastyczne, muzyczne, aktorskie, taneczne
- technika hotelarstwa
- technika żywienia i usług gastronomicznych ze specjalnością dietetyka
- klasy o profilu psychologiczno- pedagogicznym
- klasy mundurowe (policyjna, strażacka)

V. Rekomendacje

- W ramach zajęć z doradztwa zawodowego w szkołach podstawowych oraz ponadpodstawowych należy położyć szczególny nacisk na kształtowanie świadomości młodzieży na temat rzeczywistych realiów współczesnego rynku pracy, jego wymagań i potrzeb, podkreślając wagę zdobywania specjalizacji oraz umiejętności dopasowywania się do zachodzących zmian.
- Prowadzenie przez szkolnych doradców zawodowych na wszystkich poziomach kształcenia, we współpracy z doradcami zawodowymi poradni psychologiczno-pedagogicznej oraz specjalistami z urzędu pracy zajęć przygotowujących uczniów do świadomego planowania kariery edukacyjno- zawodowej.
- Podjęcie przez szkoły powiatu węgrowskiego przy współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną i Urzędem Pracy działań nie tylko na rzecz uczniów, ale także ich rodziców jako ważnych partnerów w podejmowaniu decyzji dotyczącej wyboru dalszej edukacji i zawodu. Działania te mogą mieć znaczący wpływ na znalezienie w przyszłości pracy umożliwiającej osiągnięcie wysokiego standardu życia oraz satysfakcji zawodowej.
- Podjęcie przez szkoły ponadpodstawowe działań zmierzających do utworzenia nowych kierunków kształcenia, które uwzględniałyby oczekiwania uczniów oraz zapotrzebowanie pracodawców z powiatu węgrowskiego
- Prowadzenie działań mających na celu zwiększenie atrakcyjność wybranych kierunków kształcenia w ramach lokalnego rynku pracy, poprzez ich: aktywne promowanie wśród młodzieży ostatnich klas szkół podstawowych, organizowanie przez szkoły średnie “Dni Otwartych”, zamieszczanie na stronach internetowych szkół informacji z kierunkami kształcenia w danej szkole, organizację Targów Edukacyjnych.

- Wskazana jest współpraca szkół średnich, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej oraz Powiatowego Urzędu Pracy obejmująca regularne monitorowanie lokalnego rynku pracy pod kątem zapotrzebowania pracodawców na poszczególne specjalizacje. Współpraca ta ma służyć skutecznemu dopasowywaniu kierunków kształcenia do realnych potrzeb nieustannie zmieniającego się rynku pracy.

Spis wykresów:

Wykres 1. Płeć badanych uczniów.

Wykres 2. Typy szkół ponadpodstawowych brane pod uwagę przez uczniów po ukończeniu szkoły podstawowej.

Wykres 3. Czynniki wpływające na decyzję dotyczącą wyboru szkoły ponadpodstawowej przez uczniów.

Wykres 4. Sposób podjęcia decyzji o wyborze szkoły ponadpodstawowej.

Wykres 5. Chęć kontynuowania nauki po ukończeniu szkoły ponadpodstawowej.

Wykres 6. Preferowany typ szkoły ponadpodstawowej.